

شىنجاڭ تەزكىرىسى

1995 - يىل 1 - سان

ئومۇمىي 30 - سان

ئۇيغۇرچە، خەنزۇچە، نەشر قىلىندۇ

پەسىللىك ژۇرنال

12 - يىل نەشرى

※ بۇ ساندا ※

ھۆججەتلەر

1 مەملىكەتلىك يىلنامە خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىنىڭ خاتىرىسى

يىلنامە تەتقىقاتى

7 خاسىيەتلىك يىلنامە، شانلىق شەجەرە

نەسەبنامە تەتقىقاتى

10 نەسەبنامە ۋە ئۇيغۇر نەسەبنامىچىلىكى ھەققىدە قىسقىچە چۈشەنچە

تارىخ سەھىپىسىدە

18 ياۋروپا - ئاسىيا مىللەتلىرىنىڭ VII ئەسىردىن بۇرۇنقى چوڭ كۆچۈشلىرى ك. سېگىلد
گومىنداڭ ئىشپىيونلىرىنىڭ شىنجاڭ تىنچلىق بىلەن ئازاد بولغاندىن كېيىنكى تىزىملىنىش ۋە بىر
29 تەرەپ قىلىنىش ئەھۋالى

يېزىق تەزكىرىچىلىرىمىز

36 تەزكىرىگە بېغىشلانغان چوڭقۇر ئىشتىياق

تارىخىي ئەسلىمە

41 ئۈچ ۋىلايەت ئىنقىلابى مەزگىلىدىكى مائارىپ ئىشلىرى ھەققىدە ئەسلىمە

يەر ناملىرى تەتقىقاتى

«تۈركىي تىللار دىۋانى» دا خاتىرىلەنگەن قىسمەن يەر - جاي ۋە قەبىلە ناملىرى

49 يارمۇھەمبەت تاھىر

ئىلمىي مۇھاكىمە

تۈركىي خەلقلەرنىڭ قەدىمكى دىنىي ئېتىقادلىرىدىكى «تەڭرى» توغرىسىدا ھۈرمەتجان ئابدۇراخمان 59

تۈنۈگۈن ۋە بۈگۈن

دامىكو يېزىسى پەننىي مائارىپىنىڭ ئۆتمۈشى ۋە تەرەققىياتى غەيرەتجان ئابدۇللا كالىدر 70

مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى

خونۇقاي مازىرى ۋە يۈسۈپ سەككىكى ئىلياس تاھىرى 75
سۇلتان ئۇۋەيسخان مازىرى خالمۇرات قېيۇمبەگ 78

شىنجاقتىكى كەسىپلەر

قازئېرىقنىڭ تۇماقچىلىقى ۋە قازئېرىقتا ئۆتكەن تۇماقچىلار ئوسمان قاسىم، غەيرەتجان ئوسمان 79

گۆھەر زىيىنىدا

يېڭىسار بادىمى يۈنۈس سەمەت 83

يىلىپ قېلىڭ

ئۇيغۇرلارنىڭ قازان يۇغۇچ ئىشلىتىشى ۋە قازان يۇغۇچنى تېرىپ ئۆستۈرۈش تېخنىكىسى سائادەت كىچىك 85

جۇڭگونىڭ غەربىي يۇرتىنى ئىندازە قىلىش تارىخى

§ 5. تاڭ سۇلالىسىنىڭ غەربىي يۇرتقا ھۆكۈمرانلىق قىلىشتاقوللانغان 2 - خىل سىياسىتى — غەربىي مەھكىمە قۇرۇش 87

مەسلىھەتچىلەر: ئۇيغۇر سايرانى، ئىمىن تۇرسۇن، ھاكىم چاپپار
 باش مۇھەررىر: نۇرمۇھەممەت دۆلىتى
 مۇئاۋىن باش مۇھەررىرلەر: غوجائەخمەت يۈنۈس، قادىر ھاپىز
 نەھرىر ھەيئەت ئەزالىرى (ئېلىپبە تەرتىپى بويىچە تىزىلدى): ئابدۇرۇپ ئىلمى،
 ئابدۇشۈكۈر تۇردى، ئابدۇقېيۇم غوجا، ئاش مامۇت، غوپۇر ھوسۇر نىيازى،
 غوجائەخمەت يۈنۈس، قادىر ھاپىز، قاسىم غوجا، قۇربان مامۇت، نۇرمۇھەممەت دۆلىتى
 مەسئۇل مۇھەررىر: ئابلىز ئورخۇن

※ بۇ ساندا ※

ھۆججەتلەر

«شىنجاڭ تەزكىرىسى» ژۇرنىلىنىڭ ئىككى يىللىق خىزمەت ئەھۋالىدىن قىسقىچە خۇلاسە ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى تەسەۋۋۇر - پىلانلىرىمىز غ. يۈنۈس 1

خىزمەت تەتقىقاتى

«شىنجاڭ تەزكىرىسى» ژۇرنىلى تەھرىر ھەيئەت ئەزالىرىنىڭ 4 - سانلىق يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى 4
قۇمۇل ۋىلايىتى تەزكىرە تۈزۈش خىزمىتىدە خۇشاللىنارلىق نەتىجىلەرگە ئېرىشتى يۈنۈس سادىق 6

ئۇيغۇر تەزكىرىچىلىكىدىن

غازات دەر مۈلكى چىن مولا بىلال بىننى مولا يۈسۈپ 7

تارىخ سەھىپىسىدە

ياڭ زېڭشىن، جىن شۈرپىن دەۋرلىرىدىكى ئۇيغۇر ئاخباراتچىلىقى ئېلى تۇراق 25
X ئىلى ۋادىسىدا ياشىغان قەدىمكى مىللەتلەر قۇربانجان ئابلىمىت 30
رۇس سارىيىدىكى «خەنزۇشۇناس» لار ۋە يېقىنقى زاماندىكى شىنجاڭ لۈيۈلياڭ 34
X چىڭ سۇلالىسى دەۋرىدىن بۇيانقى شىنجاڭ رايونىنىڭ نوپۇس ئەھۋالى نۇرۇللا مۆمىن 42
قەشقەر پۇلى پاجىئەسى قەمەرجان قابىل 46

مەشھۇر شەخسلەر

ئۇيغۇر بالىسى — نەزەر غوجا ماھمۇت زەئىدى 49

تارىخىي ئەسلىمە

قوراللىق ھەمىشەرە پاتىمە ھەسەن نۇرھاجى بولۇس 53

يەر ناملىرى تەتقىقاتى

- 57 «بۈگۈر» نامىنىڭ كېلىپ چىقىشى ھەققىدە ئەنۋەر سەيدۇللا
- 61 «ئۇيغۇر ئېلى» نامى ھەققىدە غالىپ بارات

ئىلمىي مۇھاكىمە

- 63 ئۇيغۇرلاردىكى مۇقەددەس سان «يەتتە» چۈشەنچىسى ئابدۇرېھىم راخمان
- 69 توتېمىزم بىلەن ھايۋانات ۋە ئۆسۈملۈكلەرنى ئۇلۇغلاشنىڭ مۇناسىۋىتى توغرىسىدا توختى تۇرسۇن

تۈنۈگۈن ۋە بۈگۈن

- 73 مارالبېشى سەھنە تىياتىرچىلىق سەنئىتىنىڭ 60 يىللىق تارىخى بارات ھېكىم

مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى

- 75 كۇچادىكى «كۆك گۈمبەز» مازىرى ئۆمەر ئابدۇللا

شىنجاڭدىكى كەسىپلەر

- 79 ئۇيغۇر ياغاچچىلىقى ئابدۇساتتار ھامىدىن

ئۆرپ - ئادەتلەر

- 80 تاجىكلارنىڭ ئۆرپ - ئادەتلىرى راخمانقۇل

جۇڭگونىڭ غەربىي يۇرتىنى ئىدارە قىلىش تارىخى

- 86 § 6. تاڭ سۇلالىسى بىلەن تۈركلەرنىڭ غەربىي يۇرتى تالىشىشى 86

مەسلىھەتچىلەر: ئۇيغۇر سايرانى، ئىمىن تۇرسۇن، ھاكىم جاپپار

باش مۇھەررىر: نۇرمۇھەممەت دۆلەتى

مۇئاۋىن باش مۇھەررىرلەر: غوجا ئەخمەت يۈنۈس، قادىر ھاپىز، ئابدۇرۇپ ئېلى

تەھرىر ھەيئەت ئەزالىرى (ئېلىپبە تەرتىپى بويىچە تىزىلدى): ئابدۇرۇپ ئېلى،

ئابدۇشۈكۈر تۇردى، ئابدۇقېيۇم غوجا، غوپۇر قادىر، غوپۇر ھوشۇر نىيازى،

غوجا ئەخمەت يۈنۈس، قادىر ھاپىز، قاسىم غوجا، قۇربان مامۇت، مەھمەت ئابلا،

نۇرمۇھەممەت دۆلەتى، ئوبۇل ئىسلام، يۈسۈپجان ئەخمەدى

مەسئۇل مۇھەررىر: ئابلىز ئورخۇن

شىنجاڭ ئەزگىرىسى

پەسىللىك ژۇرنال

12 - يىل نەشرى

1995 - يىل 3 - سان

ئومۇمىي 32 - سان

ئۇيغۇرچە، خەنزۇچە نەشر قىلىندۇ

※ بۇ ساندا ※

يىلنامە تەتقىقاتى

دۇنيا يىلنامچىلىكىنىڭ تارىخى ۋە تەرەققىياتى ئەخمەت روزى 1

ئۇيغۇر تەركىبچىلىكىدىن

غازات دەرمۈلكى چىن موللا بلال بىننى موللا يۈسۈپ 6

تارىخ سەھىپىسىدە

ئۇيغۇر تارىخىغا دائىر تەتقىقاتلار ۋە ئۇيغۇرلارنىڭ مىللەت بولۇپ شەكىللىنىشى توغرىسىدا

..... گ. م. ئىسھاقوۋ 36

..... غۇلجا 47

مەشھۇر شەخسلەر

ئاكا - ئوكا ئىسمائىلوۋلار ئابدۇكېرىم ماخمۇتوۋ 49

تارىخىي ئەسلىمە

ئۇنتۇلماس خۇشاللىق كۈنلەر ئوشۇروۋ ئىسلام 51

بىزنىڭ تەركىبچىلىرىمىز

شان - شەرەپ جاپالىق ئىزدىنىشتىن كېلىدۇ ئىبراھىم مۇھەممەت 57

كىشى ئىسىملىرى تەتقىقاتى

يەنە ئۇيغۇر ئىسىملىرىدىكى لەقەملەر توغرىسىدا ئىسھاق باستى، ئابلىمىت مۇھەممەدى 60

بىر ناملىرى تەتقىقاتى

66 سايرام كۆلىنىڭ قەدىمكى نامى - «سۈتكۆل» ئابدۇرېشىت تۇداجى

ئىلمىي مۇھاكىمە

68 ساكلارنىڭ دىنىي ئېتىقادى توغرىسىدا ساۋۇت ئابدۇخالق

ئۆرپ - ئادەتلەر

73 ئۇيغۇرلار ۋە ئۇلارنىڭ تۇرمۇش مەدەنىيىتى ئابدۇشۈكۈر مۇھەممەتئىمىن

گۆھەر زېمىنىدا

79 كۇچا ۋە جىڭ دەريالىرى نىياز كېرىم

مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى

81 مۆلچەرتاغ قەلئەسى تۇرسۇن بارات

بىلىپ قېلىڭ

83 شىنجاڭ خەلقئارا رادىئو ئىستانسىسى

جۇڭگونىڭ غەربىي يۇرتىنى ئىدارە قىلىش تارىخى

86 7. تاش مۇلالىسىنىڭ تۈبۈتلەر بىلەن غەربىي يۇرتى تالىشىشى

مەسىلەتچىلەر: ئۇيغۇر سايرانى، ئىمىن تۇرسۇن، ھاكىم چاپپار
 باش مۇھەررىر: نۇرمۇھەممەت دۆلەتى
 مۇئاۋىن باش مۇھەررىرلەر: غوجا ئەخمەت يۈنۈس، قادىر ھاپىز، ئابدۇرۇپ ئېلى
 تەھرىر ھەيئەت ئەزالىرى (ئېلىيە تەرتىبى بويىچە تىزىلدى): ئابدۇرۇپ ئېلى،
 ئابدۇشۈكۈر تۇردى، ئابدۇقەيۇم غوجا، غوپۇر قادىر، غوپۇر ھوشۇر ئىيازى،
 غوجا ئەخمەت يۈنۈس، قادىر ھاپىز، قاسىم غوجا، قۇربان ماموت، مەھمەت ئابلا،
 نۇرمۇھەممەت دۆلەتى، ئوبۇل ئىسلام، يۈسۈپجان ئەخمەدى
 مەسئۇل مۇھەررىر: ئابلىز ئورخۇن

شىنجاڭ تەزكىرىسى

1995 - يىل 4 - سان

پەسىللىك ژۇرنال

ئومۇمىي 33 - سان

12 - يىل نەشىرى

※ بۇ ساندا ※

خىزمەت تەتقىقاتى

ش ئۇ ئا ر تەزكىرە كومىتېتى جەنۇبىي ۋە شىمالىي شىنجاڭ رايونى بويىچە ئىككى قېتىم ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەر، ناھىيە تەزكىرىلىرى كەسپىي يىغىنىنى ئۆتكۈزدى..... 1

تەزكىرىچىلىك تەتقىقاتى

تەزكىرە خىزمىتىنى سۈرئەتنى تېزلىتىپ، سۈپەتنى ئۆستۈرۈپ، دائىرىسىنى كېڭەيتىپ يەنىمۇ ئوبدان ئىشلەيلى..... 2 نۇر مۇھەممەت دۆلەتى

تارىخ سەھىپىسىدە

ئۇلار مەڭگۈ ھايات ئۇلاتايېۋ ئابدۇۋاھىت، ئابدۇرېھىم ياقۇپ 12
نوشىرۋان يائۇشۇۋ ئۇيغۇرلار ھەققىدە ھۈسەين ئەبەيدۇللا 17

ئۇيغۇر تەزكىرىچىلىكىدىن

غازات دەرمۈلكى چىن موللا بىلال بىننى موللايۈسۈپ 20

تارىخىي ئەسلىمە

ئاتار خەلقىنىڭ شىنجاڭنىڭ مەدەنىيەت - مائارىپ ئىشلىرىغا قوشقان تۆھپىلىرى ھەققىدە ئەسلىمە
48 ھاكىم جاپپار
ئەخمەتجان قاسىمى ھۇزۇرىدىكى كۆڭۈللۈك مەنۇتلار توختى ئىبراھىم 52

مەشھۇر شەخسلەر

مۇھەممەت ئىمىن بۇغرا قانداق كىشى نى يۈچىڭ 56

بەر ناملىرى تەتقىقاتى

75 گۇما نامىغا دائىر رىۋايەتلەر ئابدۇلكەمىت ئالىم

مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى

77 يەكەندىكى ئىككى مازار ئىبىز ئەمىت

شىنجاڭدىكى كەسىپلەر

79 ئۇيغۇر كىگىزچىلىكى شىرەپ خوتىن

تۈنۈگۈن ۋە بۈگۈن

گۇما ناھىيىسىدىكى تاجىك خەلقىنىڭ نەۋائىياتقا كېلىپ ئولتۇراقلىشىشى ۋە ئۇلارنىڭ ئازادلىقتىن كېيىنكى تەرەققىيات ئەھۋالى تۇرسۇنمۇھەممەت ھوسون 82

گۆھەر زېمىنىدا

85 خاسىيەتلىك كۆل - داۋاكۆل ئوبۇل ماخمۇت

مىللەتلەرنى تونۇشتۇرۇش

86 ئەرمۇدۇن قىرغىزلىرى ئابلەت ئابباس

جۇڭگونىڭ غەربىي يۇرتىنى ئىدارە قىلىش تارىخى

88 § 8. تاڭ سۇلالىسى بىلەن ئەربەلەرنىڭ غەربىي يۇرتىنى تالىشىشى ئابدۇلكەمىت ئالىم

مەسىلەتچىلەر: ئۇيغۇر سايرانى، ئىمىن تۇرسۇن، ھاكىم جاپپار
 باش مۇھەررىر: نۇرمۇھەممەت دۆلەتى
 مۇئاۋىن باش مۇھەررىرلەر: غوجاھىمەت يۈنۈس، قادىر ھاپىز، ئابدۇرۇپ ئېلى
 تەھرىر ھەيئەت ئەزالىرى (ئېلىپبە تەرتىپى بويىچە تىزىلدى): ئابدۇرۇپ ئېلى،
 ئابدۇشۈكۈر تۇردى، ئابدۇقەييۇم غوجا، غوپۇر قادىر، غوپۇر ھوشۇر نىسيازى،
 غوجاھىمەت يۈنۈس، قادىر ھاپىز، قاسىم غوجا، قۇربان مامۇت، مەھمەت ئابلا،
 نۇرمۇھەممەت دۆلەتى، ئوبۇل ئىسلام، يۈسۈپجان ئەخمىدى
 مەسئۇل مۇھەررىر: ئابلەز ئورخۇن